

PIR/917/0103/2020

60 § Pirkkalan kunnan lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädäntöluonnoksesta

Kh 14.9.2020

Perusturvajohtaja Paavilainen 7.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti. Ministeriöt ovat pyytäneet jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot uudistusta koskevasta hallituksen esityskokonaisuudesta. Lausunnot on pyydetty toimittamaan 25.9.2020 mennessä. Lausuntopyyntöön materiaalit ovat tutustuttavissa osoitteessa <https://soteuudistus.fi/lakiluonnos-15.6.2020>

Hallituksen esityksen lähtökohtana on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien siirtäminen sote-maakuntien järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, yhdenvertaisten ja laadukkaiden sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen turvaaminen, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen, yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin vastaaminen sekä julkisen talouden kustannusten kasvun hillitseminen.

Esityksen tavoitteena on vahvistaa sote-maakuntien järjestämisvastuuta ja velvollisuutta turvata sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut kaikissa tilanteissa. Sote-maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvat palvelut tuotetaan esityksen mukaan pääosin julkisina palveluina, yksityinen ja kolmas sektori toimivat täydentävinä palvelujen tuottajina.

Henkilöstön siirtoa koskevien säännöksiä tarkoituksena on turvata henkilöstön asema uudistuksessa. Esityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti sote-maakuntiin. Myös tukipalveluhenkilöstö, jonka työpanoksesta yli 50 % kohdentuu maakuntaan siirtyviin palveluihin, siirtyy maakunnan palvelukseen.

Esityksen mukaan kunnat hoitavat uudistuksen voimaantulon jälkeen kunnan yleiseen toimialaan kuuluvia itsehallintotehtäviä sekä laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä. Kunnat vastaavat uudistuksen jälkeen muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, työllisyyden hoidosta ja edistämisestä sekä paikallisesta elinkeinopolitiikasta. Uudistus merkitsee kuitenkin huomattavaa muutosta kuntien toimintaan ja kuntatalouteen. Tämän vuoksi uudistuksen tavoitteena on kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen niin, että kuntatalouden suhteellinen tasapainotila säilyy lähes samana kuin ennen uudistusta.

Luonnos Pirkkalan kunnan lausunnoksi on oheismateriaalina.

Pormestari Jarvan ehdotus 10.9.2020

Kunnanhallitus päättää esittää, että valtuusto antaa liitteenä olevan lausunnon Pirkkalan kunnan lausuntona sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädäntöluonnoksesta.

Kunnanhallituksen päätös 14.9.2020

Kunnanhallitus hyväksyi pormestarin ehdotuksen.

Pöytäkirjamerkintä 14.9.2020

Perusturvajohtaja Paula Paavilainen oli asiantuntijana läsnä asian käsittelyn ajan.

Oheismateriaali Luonnos Pirkkalan kunnan lausunnoksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädäntöluonnoksesta.

Lisätietoja perusturvajohtaja Paula Paavilainen, puh. 050 553 6051
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Valtuusto 21.9.2020

Valtuuston päätös 21.9.2020

Valtuusto päätti antaa liitteenä olevan lausunnon Pirkkalan kunnan lausuntona sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädäntöluonnoksesta.

Liite Pirkkalan kunnan lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevasta lainsäädäntöluonnoksesta

Lisätietoja perusturvajohtaja Paula Paavilainen, puh. 050 553 6051
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Lausunto Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö

PIRKKALAN KUNNAN VASTAUS SOTE-LAKILUONNOSTA KOSKEVAAN LAUSUNTOPYYNTÖÖN

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Voidaan, mikäli uudistuksen valmistelussa ja toteutuksessa otetaan maantieteelliset erot huomioon ja että palvelutuotannon toteutus pohjautuu alueen kuntalaisten palvelutarpeeseen. Hallintomallin uudistaminen sinällään ei kavenna väestön hyvinvointi- ja terveyseroja

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Pirkanmaalla toimii jo nyt alueellinen pelastustoiminta, joka on toiminut hyvin. Hyödyt lisääntyvät maakunnallisen rahoituspohjan myötä.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Muodollisesti toteutuu, haasteena on päätöksenteon etäännyminen kuntalaisista. Kuntien vahvan itsehallinnon piirissä päätöksentekijöillä on nykyisellään vahva tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus sote-asioihin. Maakunnilla tulisi olla itsenäisempi ote päättää palveluiden järjestämisestä ilman laajaa ministeriön ohjausta. Haasteena uuden hallintoportaan osalta voi olla vaalien kiinnostavuus ja äänestysprosentti. Uudistus edistää demokratiaa siinä mielessä, että kohdentaa päätöksenteon suoraan sote-asioihin.

Asukkaiden osallistumisoikeuksia koskeva sääntely maakunnissa vastaa kuntalain sääntelyä.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin X
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Säännökset vastaavat kuntalain sääntelyä.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Pykälä on tarkoituksenmukainen suhteessa säädettyihin tehtäviin. Sote-maakunnan ensisijaisena tehtävänä on järjestää sille lailla säädetyt tehtävät.

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- Kyllä X**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Sote-maakuntalakiluonnos vastaa tältä osin kuntalain sääntelyä.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Sote-maakuntalain tulisi mahdollistaa sote-maakuntien ja kuntien välinen yhteistyö samaan tapaan kuin kuntien välinen yhteistyö on kuntalain perusteella mahdollista.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Valittu rahoitusmekanismi huomioon ottaen taloudenohjausmekanismeja voidaan pitää perusteltuna. Rahoitusmekanismeissa tulee kuitenkin huomioida myös kasvavien kuntien investointikyky ja rahoituksen kestävyys. Järjestelmän tulee olla myös kannustava.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sotemaakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Valittua rahoitusmekanismeja voidaan pitää perusteltuna suhteessa esitettyyn investointien ohjausmalliin maakunnan näkökulmasta. Myös kuntien investointi- ja rahoitusmahdollisuudet tulee turvata.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalouden yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin X
- ei
- ei kantaa

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin X**
- ei
- ei kantaa

Kunnilla tulee olla tosiasialliset mahdollisuudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviin. Kuntien rahoitusasema uudistuksen jälkeen tulee tältä osin turvata. Myönteistä on, että sote-maakunnilla on velvoite tukea kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X**
- ei
- ei kantaa

Järjestämistä koskeva itsenäinen päätösvalta on jäämässä kapeaksi johtuen mm. vahvistuvasta valtionohjauksesta, raamibudjetoinnista ja yksityisten palveluntuottajien käyttämistä koskevan sääntelyn vuoksi.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä X**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X**

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Ei kantaa

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Suomalaisten oikeus valinnanvapauteen ja palvelujen saatavuuteen maakuntarajojen yli tulee varmistaa. Maakuntarajat ylittävää toimintaa ei tule yksiselitteisesti kieltää.

14 § Neuvottelujen tulisi olla vuositasolla.

49 § Valmiuskeskuksen osalta tulee huomioida yhteistyö kuntien valmiussuunnittelun ja organisoinnin osalta

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä X
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Ei kantaa

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaatavuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä X
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

Ei kantaa

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

Ei kantaa

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Ei kantaa

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaanpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X**
- ei kantaa

Säädetty aluejako on poliittinen kompromissi. Useiden asiantuntijalausuntojen perusteella sote-maakuntien suuri määrä tulee vaikeuttamaan yhdenvertaisten palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Pienimmät maakunnat tullevat tarvitsemaan laajamittaista yhteistyötä kyetäkseen hoitamaan sote-maakunnille säädettyt tehtävät. Oletettavaa onkin, että maakuntien määrä vähenee joko kriisimenettelyn kautta tai heikoimpien hakeutuessa yhteistyöhön vapaaehtoisesti.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei X**
- ei kantaa

Alueiden määrää tulisi tarkistaa alaspäin. Valtion hallinnon aluejako ei vastaa esimerkiksi poliisilaitosten, aluehallintovirastojen tai tuomioistuinten osalta nyt esitettyä sote-maakuntajakoa.

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehdoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa**

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä X
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X
- ei
- ei kantaa

Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa pääosin sille osapuolelle (sote-maakunta), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Lakivalmistelussa tulee varmistaa, ettei kunnille aiheudu omistamiinsa sote-kiinteistöihin liittyviä taloudellisia riskejä. Tulee harkita myös esitetyn siirtymäkauden (3+1 vuotta) pidentämistä.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelystä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosääntely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X
- ei
- ei kantaa

Lähtökohtaisesti kunnille tulisi maksaa sote-maakunnalle siirtävästä omaisuudesta asianmukainen korvaus.

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä X
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei

- ei kantaa

Liikkeenluovutus valittuna mekanismina on tarkoituksenmukainen, koska järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy kyseessä olevista yksiköistä sote-maakunnille.

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X**
- ei
- ei kantaa

Sopimuksien muuttaminen saattaa aiheuttaa riitatilanteita.

42. Turvaako Kärkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Ei kantaa

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- kyllä X**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- Ei
- ei kantaa

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

59 §. Palveluiden hankkiminen siirtymäkauden aikana:

Pykälän teksti perusteluineen tulisi tarkistaa ja korjata vastaamaan mm. potilastietojärjestelmien ja muiden vaativien tietojärjestelmien yhteen liittämisen toteuttamista. Kuten perustelutekstissä todetaan, täysimääräisten kilpailutusprosessien läpivienti on esimerkiksi vaativien tietojärjestelmähankintojen tai laajojen tukipalvelukokonaisuuksien osalta joissakin tapauksissa jo ajallisesti mahdotonta uudistuksen lyhyen toimeenpanoaikataulun vuoksi. Poikkeussäännön on mahdollistettava edellä mainittujen hankintojen tekemisen kilpailuttamatta riittävän pitkällä aikavälillä.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Rahoituksen osoittaminen valtiolle on oikea ratkaisu esitetystä mallista, jossa valtion ohjaus on tiukka.

Valtio kykenee vähentämään perusteettomasti ”kuihtuvien maakuntien” rahoitusta ja näin ohjaamaan kuntaliitoksiin ja maakuntien yhdistämissiin. Vaarana on, että tällä vahvistetaan keskittämistä suuriin kaupunkiseutuihin ja muiden alueiden elinvoimaisuus heikkenee entisestään.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeen muutoksesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannelta vuodelta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnalla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X**

Kysymykseen on tässä vaiheessa täysin mahdotonta ottaa kantaa. Sote-maakuntien edellytykset suoriutua lakisääteisistä ja tiukkaan normiohjauista tehtävistä ovat täysin riippuvaisia siitä, että maakuntien tehtävät ja valtion osoittama rahoitus ovat keskenään linjassa.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X**

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen pelastustoimen tehtävien rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- Ei
- ei kantaa X

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- Kyllä X
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X
- ei
- ei kantaa

Pysyvä enimmäismuutostasaus on lähtökohtaisesti kannatettava. Järjestelmän kriteeristön on kuitenkin oltava kannustava ja siinä tulee huomioida myös kunnan elinvoimaisuustekijöitä rahoituksellisesti kestävä järjestelmän toteuttamiseksi.

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei
- ei pääosin
- ei kantaa X

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin X**
- ei
- ei kantaa

Uudistus tulee lähtökohtaisesti tehdä mahdollisimman neutraalisti kuntien kesken. Kuntakohtaiset muutokset tulisi rajoittaa siirtymäajan jälkeen enintään 50 euroon/asukas. Esitetty +-100 euroa/asukas on liian suuri. On kohtuutonta, että kunnista riippumattomista syistä vaikutus tuloveroprosenttiin on yli 0,5 prosenttiyksikköä.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kunnat huolehtivat jatkossa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella merkittävästä määrästä tehtäviä (mm. varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus), joten niiden hoitamisen edellytykset on turvattava kannustavan rahoitusratkaisun avulla. Myös perustuslain rahoitusperiaate edellyttää, että kunnille turvataan riittävät voimavarat niille jäävien tehtävien hoitamiseksi.

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Muutoksen tulee kunnille kustannusneutraali.

Verolainsäädäntö

58. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei

- ei kantaa

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

Verolainsäädännön osalta kuntien osuutta yhteisöverojen tuotoista ei tulisi laskea. Kunnilla on alueellinen elinvoiman kehittämistehtävä ja kuntien yhteisöveron vähentäminen ei ole missään muodossa kannustavaa ja oikeudenmukaista veropolitiikkaa.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Kunnallisverotus vaihtelee kuntien välillä jopa viidellä prosentilla. Kun kaikilta kunnilta leikataan tasasuuruinen osuus, kuntiin jää hyvin erilaiset verotuotot, joilla kuntien pitää hoitaa jäljelle jäävät lakisääteiset tehtävät.

Verotuksen efektiivisyys ja asukaskohtaiset verotulot vaihtelevat kuntakohtaisesti huomattavasti. On huomioitava, että verotulojen tasausjärjestelmä nykyisessä muodossa poistuu käytöstä.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädetty Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettyväksi tarkoituksenmukaisesti?

- Kyllä X**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettyväksi tarkoituksenmukaisesti?

- Kyllä X**
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

66. Onko terveydenhuollon järjestämisvastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämisvastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- Kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa X

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

69. Vapaamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

-

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

-

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Maakuntien erityispiirteet tulee huomioida.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin

vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin X**
- ei pääosin
- Ei
- ei kantaa

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Kuntien osallistumista muutoksen valmisteluun tulee vahvistaa.

Kolmannen sektorin osallistumista uudistuksen valmisteluun tulee vahvistaa.

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- Ei X**
- ei kantaa

Uudistuksen toteuttamisesta syntyy merkittäviä muutuskustannuksia, joiden kattaminen haastavassa kuntataloustilanteessa tulee olemaan vaikeaa. On tarkoituksenmukaista, että valtakunnallisen uudistuksen toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset rahoittaa valtio täysimääräisesti. Valtion varaama rahoitus tähän vaikuttaa kuitenkin alimitoitettulta.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Muutuskustannusten arviot tulee päivittää.

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Sote-maakunnan ja kunnan tulisi yhdessä toteuttaa terveyttä ja hyvinvointia edistäviä digitaalisia ratkaisuja koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on uudistuksen jälkeenkin kuntien tehtävä. Digitaalisten ratkaisujen maakunnallinen toteuttaminen edellyttää vastuiden täsmentämistä ja kansallista rahoitusta.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

-

b) vuosina 2023-2024?

-

c) vuodesta 2025 alkaen?

-

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

Kyllä

ei x

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimukseen yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio X
- palvelutarpeen arviointi X
- hallinto ja johtaminen X
- Henkilöstösiirrot X
- Talous X
- Omaisuusjärjestelyt X
- tietohallinto ja ICT X
- viestintä ja osallisuus X

- Hyte-toimintaan X

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ympäristöterveydenhuollon tulisi kuulua sote-maakuntaan.

Oppilashuollon työntekijöiden (koulupsykologit ja –kuraattorit) siirtyminen sote-maakuntaan tulee harkita uudelleen. Uudistuksen toteutuminen esitettyssä muodossa vaarantaa hyvin toimivan oppilashuollon.

Varautumiseen liittyvissä asioissa joustavat toimintamallit tulevan sote-maakunnan ja peruskunnan välillä tulisi olla mahdollisia (vrt. koronatilanteen hoitaminen). Tulevassa lainsäädännössä tulisi pyrkiä vastaavaan yhteistoimintaan kuntien ja maakunnan välillä kuin nykyisin kuntien ja pelastuslaitosten välisessä yhteistyössä. Tilannekuvat tulee olla mahdollista jakaa joustavasti alueen kunnille. Kuntien johtoryhmien tavoittamisjärjestelmä on toimintamalli, jonka pitää olla jatkossakin käytössä. Ei ole taloudellisesti eikä toiminnallisesti järkevää, jos kunnat joutuisivat jatkossa rakentamaan uudelleen omat varautumisorganisaationsa. Yhteistoiminnan tulisi jatkua myös tilojen, viestijärjestelmien, hälyttämisen ym. osalta.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.